

Utlåtande 2011:90 RII (Dnr 314-1597/2010)

Snö – något att planera för

Motion (2010:18) av Ylva Wahlström (MP)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2010:18) av Ylva Wahlström (MP) om ”Snö – något att planera för” anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Ylva Wahlström (MP) konstaterar i sin motion (2010:18) att vintern 2009/2010 innebar att stora mängder snö dumpades i Mälaren. Det förekom även att stora snömängder dumpades vid trottoarer och grönområden. Motionären framhåller att dessa områden ibland är svåra att återställa, till exempel i Vinterviken. Mot bakgrund av ovanstående föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar om att ta fram en plan över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs, att snöröjningsansvaret återförs till stadsdelsnämnderna och att möjligheten att aktivt använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producera fjärrkyla utreds.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

samt Älvsjö stadsdelsnämnd. Även handikapprådet för miljö- och hälsoskyddsnämnden och fastighetsnämnden har inkommit med ett svar. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden har svarat med ett gemensamt tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret konstaterar att det är trafik- och renhållningsnämnden som har ansvaret för vinterväghållning på vägnätet, där staden är huvudman, samt på allmän platsmark. Stadsdelsnämnderna ansvarar för vinterväghållningen i stadens parker, exklusive de kommuncentrala parkerna. Kontoret anser inte att det finns någon anledning att förändra denna ansvarsfördelning. För vinterväghållningen krävs ett helhetsperspektiv, vilket talar för ett så samlat ansvar som möjligt.

Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden erinrar om den utvärdering av förra vinterns snöhantering som gjorts tidigare i år, den fortsatta sjöttippningsdispensen som lämnats av Naturvårdsverket och den inventering av möjliga landdepåer för snö som nyligen tagits fram under ledning av trafikkontoret. Nämnderna anser att motionens förslag om att fullmäktige ska besluta att ta fram en planering över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs, redan är tillgodosett genom dessa åtgärder. Trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden har också föreslagit ett fortsatt arbete för att ta fram mer långsiktiga lösningar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att bortforsling av snö under snörika vintrar är nödvändigt för att säkerställa framkomlighet och säkerhet. Transport av snömassorna till externa tippar innebär som redovisats ökade utsläpp av koldioxid och svavel- och kväveoxider p.g.a. ökad bränsleförbrukning. För att kunna klara bortforsling till externa tippar inom rimlig tid skulle också ett stort antal ytterligare fordon krävas med åtföljande ökade kostnader. Nämndens uppfattning är att en sådan kostnad inte är miljömässigt motiverad med hänsyn till den begränsade miljöpåverkan som sjödumpning innebär. Vad avser användning av snö för att producera fjärrkyla har denna fråga utretts tidigare och det har då bedömts som för dyrt.

Skärholmens stadsdelsnämnd påpekar att inom ramen för existerande uppdrag till trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden har förslag på upplagsplatser för snö i ytterstaden tagits fram, varav fyra platser i Skärholmen. Nämnden anser vidare att ansvaret för skötseln av parker, gator och torg bör ligga samlat.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser inte att snöröjningsansvaret för gator, trafikleder och torgmark bör skiljas från övrigt driftansvar för nämnda ytor. Inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde fungerar det nuvarande gränssnittet mel-

lan stadsdelsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden väl när det gäller snöröjning.

Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till att staden tar fram en planering för var snömassor som måste flyttas kan placeras. Inom trafik- och renhållningsnämnden pågår nu en sådan planering och stadsdelsnämnden har gemensamt med dem föreslagit två lämpliga platser. Motionärens förslag att skydda marken vid snöupplag med en duk är nämnden tveksam till. Hanteringen blir krånglig och fördelarna är oklara. De föröreningar som snön innehåller fastnar inte i duken utan följer ändå med smältvattnet. Däremot hamnar allt grus på duken som blir tung och svår att ta upp.

Under den gångna snörika vintern la trafik- och renhållningsnämnden snö på ett flertal platser på parkmark i Älvsjö i samråd med stadsdelen. På dessa platser har återställning av marken bekostats av trafik- och renhållningsnämnden, genom till exempel sandsopning av gräsytorna när de torkat upp och reparation av markskador.

Handikapprådet för miljö- och hälsoskydds-nämnden och fastighetsnämnden anför att det är viktigt att snöröjningen är snabb för att de som har rörelsehinder kan ta sig fram på gångbanor och trottoarer.

Mina synpunkter

Det kan inledningsvis konstateras att trafik- och renhållningsnämnden har gjort en uppföljning och redovisning av vinterväghållningsinsatserna vintern 2009-2010. I uppföljningen redovisade nämnden också förslag på förbättringar av stadens vinterväghållning. Därefter har trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden i en gemensam lägesrapport, "Samverkan inom staden för att finna landdepåer för snö inom ramen för miljövänlig vinterväghållning" redogjort för nämndernas arbete med att bl.a. finna lämpliga platser för deponering av snö. Ärendet godkändes av trafik- och renhållningsnämnden i december 2010 och av exploateringsnämnden i januari 2011. Det har även varit föremål för kommunstyrelsens beslut den 16 mars 2011.

Redovisningen i det ärendet ger tydligt vid handen att staden kommer att få det problematiskt att klara snöbortforslingen på några års sikt. Detta är knutet dels till hur möjligheten att erhålla dispenser för tippningen i sjötippor utvecklar sig, dels stadens utveckling genom förtätningen av ytterstaden. Trots omfattande utredningar finns inte något alternativ till tippning i sjötippor för innerstadens behov. Naturvårdsverket har gett staden fortsatt dispens för sjötippning t.o.m. 1 maj 2013. I motiveringen konstateras att halterna som uppmättes i ytvatten och sediment visar låga värden och understiger aktuella miljökvali-

tetsnormer. Naturvårdsverket konstaterar därför att den aktuella tippningen av snö inte medför någon olägenhet för människors hälsa eller miljö. Det är naturligtvis angeläget med fortsatta mätningar av föroreningar både när det gäller sjötippning och lagring av snö i landdepåer.

Då ytterstaden förtätas innebär detta ett utökat behov av att transportera bort snön. Detta är en viktig fråga att beakta så att vi inte bygger en stad där möjligheterna till samhällsviktiga transporter riskerar att upphöra vintertid och vid stora snömängder.

Stockholm behöver en långsiktig planering av snöhanteringen och att hänsyn tas till vinterväghållning redan tidigt i planeringsskedet vid nyexploatering, dels för att kunna säkra en god vinterväghållning i området, dels för att kunna ersätta eventuella befintliga landdepåer i det område som omfattas av exploateringen. Av den anledningen arbetar nu exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden vidare med att ta fram ett fördjupat underlag som belyser hur markanvändningen kan kombineras med den nödvändiga beredskapen för att klara stadens funktioner under vinterförhållanden.

Motionen föreslår att möjligheten att aktivt använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producera fjärrkyla ska utredas. Jag vill påpeka att detta utretts omsorgsfullt av trafik- och renhållningsnämnden och Fortum i samband med den utredning om stadens snöhantering som genomfördes och remissbehandlades under 2006-2007. Snölagring i berggrum i Värtan var inte möjlig att genomföra på grund av aktuella bostadsplaner samt höga kostnader. Ekonomiska invändningar framkom även mot att utnyttja snön för fjärrkyla i Älvsjö, vilket var en plats där infrastruktur för energi fanns tillgänglig. Fortum ansåg för egen del att den infrastruktur för kyla i form av grundvatten och sjövattnen som företaget använder som bas för fjärrkyla, var ett effektivare och säkrare sätt att tillhandahålla fjärrkyla. Trafik- och renhållningsnämnden bedömde att de platser som studerats skulle innebära längre transportvägar och en stor osäkerhet sådana vintrar när ingen snöbortforsling var nödvändig. Sammantaget ansåg kontoret att det inte fanns miljömässiga, ekonomiska eller tekniska argument som talade för att gå vidare med försöken att utnyttja snö för produktion av fjärrkyla.

Avslutningsvis avseende ansvarsfördelningen delar jag stadsledningskontorets synpunkter. Idag är det trafik- och renhållningsnämnden som har ansvaret för vinterväghållning på vägnätet, där staden är huvudman, samt på allmän platsmark. Stadsdelsnämnderna ansvarar för vinterväghållningen i stadens parker, exklusive de kommuncentrala parkerna. Jag anser att det inte finns någon anledning att förändra denna ansvarsfördelning. För vinterväghållningen krävs ett helhetsperspektiv, vilket talar för ett så samlat ansvar som möjligt.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2010:18) av Ylva Wahlström (MP) om ”Snö – något att planera för”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anföra följande

Tippning av snö i Riddarfjärden ska undvikas, det är inte acceptabelt att basera snöhanteringen på dispens från Naturvårdsverket. Deponi av snö ska inte ske i naturreservat för att undvika negativ påverkan i dessa områden.

Prognoser för framtida klimat pekar på att klimatförändringarna skapar ett mer instabilt väder. Det måste finnas beredskap inför extrema vädertyper och nederbördsförändringar.

I stadsplaneringen måste även behovet av ytor för teknisk försörjning beaktas tydligare än hittills. Behovet av kommunaltekniska ytor måste säkras i både befintlig och planerad bebyggelse. Dessa ytor bör ha flexibla användningsområden. Ytor som avsätts för snöupplag på vintern, kan användas för lokalt omhändertagande av dagvatten på sommarhalvåret. Om ytan bereds så att underlaget inte kommer till skada, kan samma ytor också användas för spontanidrott, odling, eller andra fritidsändamål.

En inriktning bör vara att lokalisera många mindre upplagsplatser så att snön kan lagras lokalt för att undvika långa transporter med lastbil. Borttransport med pråm skulle kunna vara ett alternativ. Andra städer använder snö som en resurs för fjärrkyla. Stockholm behöver arbeta mer aktivt för att finna sådana lösningar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2010:18) av Ylva Wahlström (MP) om ”Snö – något att planera för” anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 27 april 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Karin Rågsjö* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Delvis bifalla motionen
2. Fastslå att sjötippning ska undvikas och att ingen tippning i Mälaren ska tillåtas.
3. Berörda nämnder ges i uppdrag att ta fram en snöplan kopplad till stadens RISK- och säkerhetsarbete
4. Berörda nämnder får i uppdrag att gå vidare kring att hitta lösningar på hur man kan nyttja snön som energiresurs för fjärrkyla
5. Därutöver anföra följande

Att tippa snö i vattnet är förbjudet enligt miljöbalken, och det är nödvändigt att Stockholms stad bygger sin snöhantering på en mer långsiktig lösning. Även om utsläppen inte leder till att gränsvärdena överskrids så är det självklart inte bra att man släpper ut salt och föroreningar från biltrafiken i vattnet.

Enligt prognoser för det framtida klimatet i Stockholm, framtagna för stadens RISK- och säkerhetsarbete, så kan det förväntas generellt kortare men fler snörika vintrar.

Bristen på områden och platser där man i framtiden skulle kunna tippa bortforslad snö visar på en allvarlig problembild. Vi måste därför hitta nya sätt att hantera snön.

Vi vill att kontoret går vidare och utreder på vilka sätt man kan använda snön som energiresurs för fjärrkyla.

ÄRENDET

Ylva Wahlström (MP) konstaterar i sin motion (2010:18) att vintern 2009/2010 innebar att stora mängder snö dumpades i Mälaren. Det förekom även att stora snömängder dumpades vid trottoarer och grönområden. Motionären framhåller att dessa områden ibland är svåra att återställa, till exempel i Vinterviken. Mot bakgrund av ovanstående föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar om att ta fram en plan över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs, att snöröjningsansvaret återförs till stadsdelsnämnderna och att möjligheten att aktivt använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producera fjärrkyla utreds.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd samt Älvsjö stadsdelsnämnd. Även handikapprådet för miljö- och hälsoskyddsnämnden och fastighetsnämnden har inkommit med ett svar.

Innehållsförteckning

Sid

Stadsledningskontoret	
Exploateringsnämnden	
Stadsbyggnadsnämnden	
Trafik- och renhållningsnämnden	
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	
Skärholmens stadsdelsnämnd	
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	
Älvsjö stadsdelsnämnd	
Handikapprådet för miljö- och hälsoskyddsnämnden och fastighetsnämnden	

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan konstatera att trafik- och renhållningsnämnden gjort en

uppföljning och redovisning av vinterväghållningsinsatserna vintern 2009-2010. I uppföljningen redovisade nämnden också förslag på förbättringar av stadens vinterväghållning. Därefter har trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden i en gemensam lägesrapport, ”Samverkan inom staden för att finna landdepåer för snö inom ramen för miljövänlig vinterväghållning” redogjort för nämndernas arbete med att bl.a. finna lämpliga platser för deponering av snö. Ärendet godkändes av trafik- och renhållningsnämnden i december 2010 och av exploateringsnämnden i januari 2011.

Stadsledningskontoret anser att en god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet i staden förutsätter en god vinterväghållning. Kontoret anser att det är nödvändigt med en långsiktig strategi för snöhanteringen i staden för att säkra detta. Av en sådan strategi bör framgå metoder och inriktning för stadens snöhantering, inkluderat snöröjning och deponi av snö.

Stadsledningskontoret anser att det långsiktigt är problematiskt att staden är beroende av sjötippning och anser det angeläget att staden arbetar aktivt för att hitta alternativ till sjötippningen. Kontoret inser dock att staden även i framtiden kommer att vara beroende av sjötippning då det framförallt i innerstaden inte finns något acceptabelt alternativ. Därför måste staden arbeta för att Sverige ska undanta snö från avfallsbegreppet, vilket skulle innebära att kravet att söka dispens för denna verksamhet försvinner.

Stadsledningskontoret konstaterar att det är trafik- och renhållningsnämnden som har ansvaret för vinterväghållning på vägnätet, där staden är huvudman, samt på allmän platsmark. Stadsdelsnämnderna ansvarar för vinterväghållningen i stadens parker, exklusive de kommuncentrala parkerna. Kontoret anser inte att det finns någon anledning att förändra denna ansvarsfördelning. För vinterväghållningen krävs ett helhetsperspektiv, vilket talar för ett så samlat ansvar som möjligt.

Stadsledningskontoret föreslår att motion (2010:18) av Ylva Wahlström (MP) om ”Snö – något att planera för” anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 januari 2011 enligt kontorens gemensamma förslag:

1 Kommunstyrelsens remiss av motion (2010:18) av Ylva Wahlström (MP) besvaras med kontorens gemensamma tjänsteutlåtande

Särskilt uttalande gjordes av Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP) och Ann-Margarethe Livh (V), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 januari 2011 enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorens gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 13 december 2010 som svar på remissen från kommunstyrelsen.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Elina Åberg m.fl. (MP) och Maria Hannäs (V) med hänvisning till sitt förslag till beslut, *bilaga 1*.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 januari 2011 enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Kommunstyrelsens remiss av motion (2010:18) av Ylva Wahlström (MP) besvaras med kontorens gemensamma tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden Emilia Hagberg m.fl. (MP) och Kajsa Stenfelt (V) med hänvisning till sitt förslag till beslut, *bilaga 1*.

Exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 13 december 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Föreliggande motion från juni 2010 tar upp stadens planering och organisation för snöhantering. Trafikkontoret, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret, som avger gemensamt yttrande, vill innan motionens förslag kommenteras kort redogöra för vad som skett tidigare i år rörande stadens snöhantering.

Utvärdering av förra vinterns snöhantering och inventering av möjliga landdepåer för snö

I början av februari 2010, när snön låg djup över Stockholm, lämnade ledamöter i trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden skrivelser till nämnderna rörande stadens snöhantering. I skrivelserna efterfrågades platser för landdepåer för snö och en hållbar lösning av snöbortforslingen i staden. I slutet av februari 2010 lämnade Carin Jämtin (s) en skrivelse till kommunstyrelsen om snöhanteringen.

Trafikkontoret och exploateringskontoret, som samverkade vid besvarandet av skrivelserna till nämnderna, föreslog att en ny stadsövergripande inventering genomförs för att få fram möjliga landdepåer för snö. Kontoren redovisade även den gångna vinterns snösituation, de miljörättsliga förutsättningarna, de utmaningar som drabbat alla berörda samt tidigare utredningar och beslut om snöhanteringen i Stockholm.

Trafikkontoret beskrev dessutom vinterväghållningens organisation och arbetsfördelning och då gällande handlingsplan för vinterväghållning. Trafikkontoret presenterade också en omfattande uppföljning och redovisning av vinterväghållningsinsatserna under vintern 2009-2010 samt lämnade förslag till förbättringar av stadens vinterväghållning.

Kontorens förslag godkändes av exploateringsnämnden den 20 maj 2010 och godkändes i huvudsak av trafik- och renhållningsnämnden den 14 juni 2010. Trafik- och renhållningsnämnden anförde därutöver följande.

Nämnden anser att kontorets redovisning sammanfattar bristerna i snöhanteringen och problematiken med bortforslingen av snö på ett bra sätt. Det är viktigt att berörda förvaltningar i staden och berörd myndighet och departement får redovisningen för kännedom så att respektive organ får ett samlat grepp om snöhanteringsproblematiken i Stockholm.

Fortsatt sjötippningsdispens

Trafikkontoret och exploateringskontoret har länge ansett att tippning av snö i vatten är den från miljö-, säkerhets-, framkomlighets- och ekonomisk synpunkt minst problematiska lösningen på stadens behov av snöbortforsling från framförallt innerstaden. Av kontorens ovannämnda tjänsteutlåtanden framgick att Stockholm sedan 2003 i tre omgångar hade sökt och erhållit dispens av Naturvårdsverket för att tippa snö i fyra sjötippor belägna vid Värtan, Stadsgården, Blasieholmen samt Kungsholmstorg. Den dåvarande dispensen som tillät tippning av 600 000 m³ snö från innerstaden gällde till 1 maj 2010. Följaktligen fick snö från ytterstaden eller andra kommuner inte längre tippas på dessa ställen. För att Naturvårdsverkets mängdbegränsning inte skulle överskridas var det inte heller tillåtet för andra stockholmsaktörer än stadens snöröjningsentreprenörer att dumpa vid sjötipporna. Aktörer med ansvar för viktiga samhällsfunktioner kunde ansöka om tillstånd för att tippa snö från Stockholms innerstad inom ramen för trafikkontorets dispens.

Under de två vintrarna före 2009-2010 hade i princip ingen sjötippning skett eftersom den snö som fallit hade smält bort som regnvatten, varför dispensen inte hade behövt utnyttjas. Situationen vintern 2009-2010 var, som bekant, helt skild från föregående år. Som framgår av kontorens redovisningar beviljade därför Naturvårdsverket i de-

cember 2009 och i februari 2010 utökade sjötippningsdispenser.

I juni 2010 lämnade trafikkontoret en ny ansökan om dispens mot förbudet att dumpa avfall i Mälaren och Saltsjön. I denna ansökan ingick av Naturvårdsverket tidigare begärda miljöundersökningar samt en samlad bedömning av olika miljöaspekter på alternativa metoder för snöbortforsling. Anledningen till den nya ansökan om dispens var att tidigare utredningar tydligt visat att det inte finns något alternativ till sjötippning för att klara innerstadens behov av snöbortforsling när detta är nödvändigt av framkomlighetsskäl m.m.

Trafikkontoret informerade nämnden om ansökan i tjänsteutlåtande den 5 juli 2010. Kontoret konstaterade därvid att de miljöundersökningar som utförts av olika konsultföretag visar att snötippningen har försumbar och obetydlig påverkan på vattenkvaliteten och inte heller någon negativ påverkan på sedimenten i bottenområden där kontroller skett. Anmärkningsvärt och glädjande var enligt trafikkontoret att en tydlig och stor förbättring av bottenförhållandena har skett i förhållande till tidigare undersökningar på de platser där jämförelse varit möjlig att göra.

Den miljöpåverkan som kan befaras är i stället enligt trafikkontoret de transporter som befaras öka dramatiskt om sjötippning inte längre tillåts. Den lagtolkning som tillämpas i Sverige innebär att miljömässigt sämre lösningar kan tvingas fram, samtidigt som standarden på vinterväghållningen allvarligt försämras.

Trafik- och renhållningsnämnden godkände trafikkontorets lägesrapport den 31 augusti 2010.

I oktober 2010 lämnade Naturvårdsverket ny dispens från förbudet mot dumpning av avfall i vatten. Dispensen, som dessförinnan hade tillstyrkts av miljö- och hälsoskyddsnämnden, gäller t.o.m. 1 maj 2013 och omfattar tippning av 800 000 m³ snö per säsong från främst innerstaden i hittillsvarande fyra sjötippningar. Snö från ytterstaden får dumpas i vattnet endast då landtipparna är fullbelagda och då väsentliga samhällsintressen hotas.

I motiveringen konstateras att halterna som uppmätts i ytvatten och sediment visar låga värden och understiger aktuella miljökvalitetsnormer. Tippningen av snö från vinterväghållningen medför inte någon olägenhet för människors hälsa eller miljö. Liksom för tidigare dispenser ställs krav på olika kontroller av miljöpåverkan.

Landdepåinventeringen

I enlighet med nämndernas beslut har under hösten 2010, under trafikkontorets ledning, tjänstemän inom trafikkontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen genomfört en stadsövergripande inventering för att få fram möjliga landdepåer för snö. Även samtliga stadsdelsförvaltningar i ytterstaden har medverkat i arbetet.

Inventeringsresultatet presenteras för trafik- och renhållningsnämnden den 14 december 2010 och exploateringsnämnden den 20 januari 2011 med ett gemensamt tjänsteutlåtande från trafikkontoret och exploateringskontoret.

Kontoren konstaterar att de utredningar som utförts under årens lopp visar att snötippningen i sjötippningar eller på land inte medför negativ miljöpåverkan. Samtliga gränsvärden och normer för risk för negativ miljöbelastning underskrids med stora marginaler.

I stället är det de snötransporter som måste ske som utgör miljöbelastningen. Snöhanteringen skapar dock ett stadsbildsmässigt och estetiskt problem som måste hanteras på ett förnuftigt sätt.

Eftersom det inte finns några realistiska alternativ till att använda de befintliga närbelägna sjötipparna för att klara innerstadens behov av bortforsling av snö bör dessa användas även i fortsättningen. Utgångspunkten för inventeringsarbetet har varit att hitta ett antal platser i ytterstaden som är så lokaliserade att långa transporter kan undvikas. Platserna har bedömts och graderats utifrån ett antal aspekter.

Inventeringen visar att staden klarar de närmaste årens behov av landbaserade snöupplag för ytterstaden, men att det på några års sikt kommer att bli mycket problematiskt att klara snörika vintrar. Detta beroende på dels hur möjligheten att erhålla dispenser för tippningen i sjötippor utvecklar sig, dels stadens utveckling genom förtätningen av ytterstaden. Om snö i ytterstaden även framgent måste deponeras på land innebär det allt större konflikter med framtida exploateringsambitioner och kan hindra stadens planerade tillväxt enligt Vision 2030. I fråga om möjligheten till sjötippning är det kontorens uppfattning att Sverige i likhet med övriga Europa ska undanta snö från avfallsbegreppet.

I tjänsteutlåtandet föreslås att kontoren bör ta fram fördjupat underlag som belyser hur markanvändningen på några års och även längre sikt kan kombineras med den nödvändiga beredskapen för att klara stadens funktioner under vinterförhållanden. Bl.a. föreslås att kontoren ska följa utvecklingen internationellt för att om möjligt finna alternativa lösningar.

Motionens förslag

Kontoren anser att motionens förslag om att fullmäktige ska besluta att ta fram en planering över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs, redan är tillgodosett genom de ovan beskrivna besluten och åtgärderna. Trafik- och renhållningsnämnden har i dagsläget det samlade ansvaret för vinterväghållningen på det av staden förvaltade vägnätet och allmän platsmark. Stadsdelsnämnderna ansvarar för vinterväghållningen i nästan alla stadens parker.

Kontoren anser att motionsförslaget att återföra snöröjningsansvaret till stadsdelarna är en fråga för stadens politiska organ att bedöma.

Trafikkontoret vill peka på att motionsförslaget att utreda möjligheten att aktivt använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producerar fjärrkyla, utreddes på ett omsorgsfullt sätt av trafikkontoret och Fortum i samband med den utredning om stadens snöhantering som genomfördes och remissbehandlades under 2006-2007. En fördjupad studie utfördes då av en gemensamt anlita konsult. Då föreslagen snölagring i bergtrum i Värtan var inte möjlig att genomföra på grund av aktuella bostadsplaner samt var inte ekonomiskt försvarbart.

Ekonomiska invändningar framkom även mot att utnyttja snön för fjärrkyla i Älvsjö, vilket var en plats där infrastruktur för energi fanns tillgänglig. Utredningen visade att snölagringen för fjärrkyla inte kunde förenas med önskemålen om alternativ markanvändning under sommaren. Villkoren från stadsdelsförvaltningen var att snön skulle vara borta senast under april.

Fortum ansåg för egen del att den infrastruktur för kyla i form av grundvatten och sjövattnen som företaget använder som bas för fjärrkyla, var ett effektivare och säkrare sätt att tillhandahålla denna tjänst. Under förutsättning att staden svarade för alla kostnader för anläggningen med snökyla kunde bolaget tänka sig att driva anläggningen. Trafikkontoret bedömde att de platser som studerats skulle innebära längre transportvägar och en stor osäkerhet sådana vintrar när ingen snöbortforsling var nödvändig. Sammantaget ansåg kontoret att det inte fanns miljömässiga, ekonomiska eller tekniska argument som talade för att gå vidare med försöken att utnyttja snö för produktion av fjärrkyla.

Som framgått avser trafikkontoret och exploateringskontoret att följa utvecklingen internationellt för att om möjligt finna alternativa lösningar vad gäller stadens snöhantering.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 7 december 2010 enligt miljöförvaltningens förslag:

1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besvara motionen med vad som anförs i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Karin Wanngård m.fl. (S), Charles Berkow (MP) och Stellan F Hamrin (V) med hänvisning till sitt förslag till beslut, *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 november 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har, när miljö- och hälsoskyddsnämnden besvarade remiss av Trafikkontorets senaste ansökan om dispens att dumpa snö, beskrivit problematiken kring bortforsling av snö. Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrkte dispensansökan och Naturvårdsverket har därefter, i beslut 2010-10-20, medgivit dispens för dumpning av 800 000 m³ snö per vinter, under de tre kommande vintrarna. Dispensen avser primärt innerstadens snö men i Naturvårdsverkets beslut anges ”snö från ytterstaden får dumpas endast då landtipparna är fullbelagda och då väsentliga samhällsintressen hotas”. Förvaltningens sammanfattning av problematiken återges nedan:

Det är viktigt att i detta sammanhang se snön och dagvattnet som en transportör av föroreningar och inte som en källa. För att långsiktigt lösa problemet med tillförseln av miljöföroreningar till recipienterna bör strategin vara att åtgärda de reella källorna. Källan i detta sammanhang är i grunden stadens gatunät och det transportarbete som utförs där. Alternativa gatubeläggningar, dubbdäcksförbud, förbättrade motor- och fordonskonstruktioner är då exempel på delar där förändringar kan innebära lägre

miljöbelastning, oavsett om föroreningarna finns i dagvattnet eller i snön. Snö mängden kan vissa år vara mycket stor och det finns enligt trafikkontoret idag inte möjlighet att klara allt omhändertagande genom deponering på land. Miljöförvaltningen har i olika omgångar deltagit i arbetet med att hitta områden för landdeponering och är därför väl medveten om de svårigheter som detta innebär. Som tidigare angivits riskerar vidare den pågående förtätningen av staden att ytterligare minska de teoretiskt tillgängliga ytorna för deponier.

Miljöförvaltningen konstaterar att bortforsling av snö, främst från innerstaden, är oundgängligen nödvändigt för att säkerställa framkomlighet, säkerhet mm under snörika vintrar. Transport av snömassorna till externa tippar innebär som redovisats ökade utsläpp av koldioxid och svavel- och kväveoxider pga. ökad bränsleförbrukning. För att kunna klara bortforsling till externa tippar inom rimlig tid skulle också ett stort antal ytterligare fordon krävas med åtföljande ökade kostnader. Förvaltningens uppfattning är att en sådan kostnad inte är miljömässigt motiverad med hänsyn till den begränsade miljöpåverkan som sjödumpling innebär.

Förvaltningen tillstyrker därför att trafikkontoret ges dispens i enlighet med ansökan. En dispens bör förenas med villkor, i likhet med tidigare meddelade dispenser, kring egenkontroll etc. Mycket viktigt är också, trots redovisade svårigheter, att arbetet med att hitta landeponier för ytterstadens snö – och möjligen även del av innerstadens snömassor – fortsätter.

Vikten av att vinterväghållningen fungerar framhålls också i handikapprådets yttrande, se bilaga 2.

Under den senaste vintern föll så mycket snö att även bortforslad snö från ytterstaden inledningsvis dumpades i vatten. I det akuta läget lyckades man senare få fram 19 platser i ytterstaden för landdeponi – något som tidigare inte varit möjligt då markansvariga inte velat upplåta mark.

Behovet av att forsla bort snö även i ytterstaden bedöms öka bl. a. som en följd av förtätning och tillkommande knutpunkter för kollektivtrafik. Just nu pågår därför ett omfattande inventeringsarbete av möjliga deponiplatser i ytterstaden – platser där vissa endast fungerar i det korta perspektivet medan andra förhoppningsvis kan vara mer långsiktiga. I detta arbete deltar förutom trafikkontoret även stadsbyggnads- och exploateringskontoren såväl som miljöförvaltningen. Målsättningen i förlängningen är att man för utvalda ytor ska kunna säkerställa angöringsvägar, skötselkrav etc. för att så långt möjligt minimera de klagomål som trots allt ofta kommer från närboende. Ett särskilt problem i sammanhanget är att behovet av deponiplatser, liksom dumpningsbehovet, inte är förutsägbart – under 2000-talet har sjödumpling endast behövts under tre vintrar. Ambitionen är också att kunna hitta en strategi för vad som ska göras när en sådan utvald yta tas i anspråk för bebyggelse eller annat ändamål. Redovisning av möjliga landdeponier ska ske till nämnderna, trafik- och renhållningsnämnden respektive exploateringsnämnden, under december 2010/januari 2011. Den första punkten i motionärens skrivelse kan därför sägas vara genomförd.

Miljöförvaltningen har ingen synpunkt på huvudmannskapet för snöröjningen.

Vad avser användning av snö för att producera fjärrkyla har denna fråga utretts tidiga-

re och det har då bedömts som för dyrt. Enligt de uppgifter förvaltningen har baserades denna bedömning på en strikt företagsekonomisk värdering av projektet. Möjligen skulle slutsatsen bli en annan om en minskad kostnad för snöhantering lades till intäktsidan? En speciell problematik i sammanhanget är ju också att råvaran, i form av snö, under snöfattiga vintrar möjligen inte räcker till för att försörja en eventuell anläggning.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 januari 2011 att förvaltningens tjänsteutlåtande godkänns som yttrande till kommunstyrelsen

Reservation anfördes av ledamoten Rebwar Hassan m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Jan Jönsson (FP) samt ledamöterna Mika Eskelinen (M), och Liliane Svensson (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Robert Lagergren m.fl. (S), Mika Eskelinen (M), Jan Jönsson (FP) och Rudy Espinoza (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Liliane Svensson (S) med hänvisning till andra stycket i anförandetexten i MP:s reservation.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 december 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige gav i budget för 2010 trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden i uppdrag att uppnå ett miljömässigt omhändertagande av snömassor när behov uppstår. Av skrivelsen framgick att det måste upprättas platser belägna på land för att klara behovet av bortforsling i stadens ytterområden. En inventering har genomförts av Sweco där ansvariga i respektive stadsdelsförvaltning har intervjuats. I arbetet ingick en genomgång av möjliga och lämpliga uppslagsplatser belägna i ytterstaden. Fyra platser har tagits fram i Skärholmens stadsdel, vid Bredängs camping, parkeringarna vid Sättrabadet och Mälarhöjdsbadet samt parkering vid Skärholmens gård.

Motionärens förslag att skydda marken vid snöupplag med en duk är förvaltningen tveksam till. Hanteringen blir krånglig och fördelarna oklara. De föreningar som snön innehåller fastnar inte i duken utan följer med smältvattnet och allt grus hamnar på duken som blir tung och svår att ta upp.

Under den gångna snörika vintern la trafikkontoret i samråd med förvaltningen upp snö på ett flertal platser där det var parkmark i Skärholmen. På dessa platser har trafikkontoret bekostat återställning av marken.

Motionären vill att snöröjningsansvaret återförs till stadsdelarna. Idag sköter trafikkontoret snöröjningen på gator och torg, medan stadsdelsförvaltningen snöröjer parkvägarna. Stadsdelsförvaltningen har tidigare framfört i olika remissyttranden att skötseln av parker, gator och torg bör ligga samlat, antingen centralt eller på stadsdelsnämnderna. Det är stadsdelsnämnderna som framförallt har kontakt med medborgarna och som har den lokala kunskapen.

Motionen innehåller också ett förslag att utreda möjligheten att använda snö för att producera fjärrkyla. Förvaltningen anser att det är positivt om det skulle gå att utvinna förnyelsebar energi ur stadens snömassor. Förutsättningen är att man hittar en lämplig plats där snömassorna kan ligga fram till sommaren.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2010 att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordförande Abebe Hailu m.fl. (S), ledamot Jakob Dencker (MP) och ledamot Gunilla Bhur (V) till förmån för eget förslag, *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 december 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har under sommarhalvåret 2010 tillsammans med företrädare för trafikkontoret och miljöförvaltningen inventerat vilka platser inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde som är lämpliga att vintertid använda för uppläggning av snömassor. Förvaltningen och nämnda fackförvaltningar har därvid kommit fram till en gemensam uppfattning i frågan. En likadan process har pågått inom övriga stadsdelsområden i staden.

Enligt förvaltningens uppfattning bör inte snöröjningsansvaret för gator, trafikleder och torgmark skiljas från övrigt driftansvar för nämnda ytor. För ett par år sedan behandlades inom staden i en bred remissrunda ett förslag om att tvärt emot motionärens intentioner överföra stadsdelsnämndernas ansvar för parkmarken till trafik- och renhållningsnämnden. Kommunfullmäktige beslöt visserligen att inte genomföra en sådan organisatorisk förändring. Men förvaltningen uppfattar att det inte är aktuellt att, som motionären föreslår, genomföra en förändring i ”motsatt” riktning. Inom Rinkeby-

Kista stadsdelsområde fungerar det nuvarande gränssnittet mellan stadsdelsförvaltningen och trafikkontoret väl när det gäller snöröjning.

Förvaltningen avstår från att lämna synpunkter på förslaget att utreda möjligheten att använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producera fjärrkyla. I denna fråga får förvaltningen hänvisa till närmast berörda fackförvaltningar.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 2 december 2010 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 november 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att staden tar fram en planering för var snömassor som måste flyttas kan placeras. Det är viktigt att hitta ytor för snöupplag i närområdet för att undvika långa transporter. Inom trafikkontoret pågår nu en sådan planering och stadsdelsförvaltningen har gemensamt med trafikkontoret föreslagit två lämpliga platser. Mellan Älvsjövägen och Ericssons tidigare kontor finns en gräsyta som fungerar bra att lägga upp snö på. Detta är inte parkmark utan fastighetsmark som hör till exploateringskontoret. I Solberga mellan Lerkrogsvägen och Pliggvägen finns även en yta som kan fungera för snöupplag.

Motionärens förslag att skydda marken vid snöupplag med en duk är förvaltningen tveksam till. Hanteringen blir krånglig och fördelarna är oklara. De föroreningar som snön innehåller fastnar inte i duken utan följer ändå med smältvattnet. Däremot hamnar allt grus på duken som blir tung och svår att ta upp.

Under den gångna snörika vintern la trafikkontoret snö på ett flertal platser på parkmark i Älvsjö i samråd med stadsdelen. På dessa platser har trafikkontoret också bekostat återställning av marken, genom till exempel sandsopning av gräsytor när de torkat upp och reparation av markskador.

Förslagsställaren vill också att snöröjningsansvaret återförs till stadsdelarna. Idag sköter trafikkontoret snöröjningen på gator och torg, medan stadsdelsförvaltningen endast snöröjer parkvägar. Stadsdelsförvaltningen anser inte att snöröjningen av gatemark ska återföras till stadsdelarna. Anledningen är framför allt att kostnaderna för den verksamheten varierar så mycket mellan åren. Det skulle ha varit mycket svårt, för framför allt en liten stadsdel som Älvsjö, att klara de stora extrakostnader som förra vintern medförde.

Motionen innehåller också ett förslag att utreda möjligheten att använda snö för att producera fjärrkyla. Förvaltningen anser att det är positivt om det skulle gå att utvinna förnyelsebar energi ur stadens snömassor. Förutsättningen är att man hittar en lämplig plats där snömassorna kan ligga fram till sommaren. För några år sedan fanns ett förslag om att anlägga en sådan verksamhet intill panncentralen vid Götalandsvägen-

Folkparksvägen. Det förslaget mötte dock starkt motstånd bland Solbergaborna som skulle förlora grönytor som används som bland annat pulkabacke.

Handikapprådet för miljö- och hälsoskyddsnämnden och fastighetsnämnden

Handikapprådets yttrande daterat den 12 november 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt att snöröjningen är snabb för att de som har rörelsehinder kan ta sig fram på gångbanor och trottoarer

RESERVATIONER M.M.

Exploateringsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP) och Ann-Margarethe Livh (V), enligt följande.

Motionären har alldeles rätt i att det måste ske en *långsiktig* planering av var landdepåerna för snö skall lokaliseras i staden. Flera av de större depåerna har eller kommer att tas i anspråk (exempelvis den vid Bällstavägen) för andra ändamål vilket innebär att andra alternativ måste hittas som ur flera synpunkter är "sämre" (innebär större miljökostnader, konflikter med boende etc).

Här krävs en *långsiktig* planering där mark reserveras för snödepåer på samma sätt och prioritet som mark som reserveras för bostäder, stormarknader, vägar etc. Lämpligen bör detta ske i samband med den strategiska översiktsplaneringen. Den situation som råder för närvarande är att de markområden som obestriddligen behövs för snödeponier lokaliseras till tillfälliga platser och resultatet blir med tiden ökande konflikter och miljökostnader. Den rådande kortsiktiga planeringen måste upphöra. Vi måste räkna med snö även kommande vintrar.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Elina Åberg m.fl. (MP) och Maria Hannäs (V) med hänvisning till sitt förslag till beslut enligt följande.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att vidare anför följande:

Motionens kan ej anses besvarad av nämnden med hänvisning till resultatet i Landdepåinventeringen, då detta inte har presenterats för nämnden. Det framgår inte på vilket sätt staden ur ett miljöperspektiv planerar för ett markskydd av tippningsplatser, detta kan inte anses vara samma sak som att planera för att ha en strategi för markanvändning för att klara stadens funktioner under vinterförhållanden.

Snöstrategin i motionssvaret är mycket sårbar då den förlitar sig på snötippning i vatten, för vilket dispensen från Naturvårdsverket endast gäller till och med våren 2013. Vad som händer med snöhanteringen utan förnyad dispens är inte presenterat.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Emilia Hagberg m.fl. (MP) och Kajsa Stenfelt (V) med hänvisning till sitt förslag till beslut enligt följande.

- 1, Motionen tillstyrks i huvudsak.
- 2, Trafikkontoret får i uppdrag att i samverkan med Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret, fortsätta arbetet med att långsiktigt säkra platser för snöupplag på land i enlighet med tidigare redovisning.
- 3, Trafikkontoret får i uppdrag att utvärdera alternativa metoder för bortforsling av snö, exempelvis via pråm och tåg.
- 4, Därutöver anføres följande:

Trots att det inte finns något som tyder på att Naturvårdsverkets dispenser ska förlängas i all evighet så finns fortfarande inget alternativ till sjödumpning. Det är inte långsiktigt hållbart.

Prognoser för framtida klimat anger att klimatförändringarna skapar ett mer instabilt väder. Det är alltså möjligt att vi kommer få se fler vintrar med extremt mycket nederbörd i form av snö eller regn, men motsatsen kan också inträffa.

Behovet av kommunaltekniska ytor måste säkras i både befintlig och planerad bebyggelse. Som kontoret tidigare anfört bör dessa ytor kunna ha flexibla användningsområden. De ytor som avsätts för att kunna ha snöupplag på vintern, kan användas för lokalt omhändertagande av dagvatten på sommarhalvåret. Under förutsättning att ytan bereds på ett sådant sätt att underlaget inte kommer till skada, kan samma ytor också användas för spontanidrott, odling, eller andra fritidsändamål. De vintrar som inte blir snörika kan skridskobana anläggas.

Alternativen till långväga bortforsling med bil har inte utretts tillräckligt. Med hjälp av transportband går det att lasta såväl tåg som pråm. Det går att ta in mycket stora pråmar till Värtan och Stadsgården. Snön kan dumpas längre ut i havet, vid gång i farled eller transporteras till annat landupplag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Karin Wanngård m.fl. (S), Charles Berkow (MP) och Stellan F Hamrin (V) med hänvisning till sitt förslag till beslut enligt följande.

Att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Det är bra med ett arbete för att åtgärda de reella källorna till föroreningar på snö eller vatten på våra gator. Det kommer dock att ta lång tid innan åtgärder som alternativa gatubeläggningar eller förbättrade motor- och fordonskonstruktioner har gett effekt. Det måste till andra åtgärder under den tiden.

Det är bra att staden har som ambition att kunna hitta en strategi för vad som ska göras när en för deponi utvald plats tas i anspråk för annat ändamål. Men behov av områden för deponier bör komma in tidigare i planeringsprocessen. Snöhanteringen bör integreras i stadens hantering av dagvatten.

Därutöver begära att Förvaltningen gör en förnyad analys av möjligheten att genom lagring av snö i ex. berggrum kombinera behovet av deposition av snö med behovet av rening och energiproduktion. En sådan anläggning bör kombineras med möjligheter att använda "kylförekomster" i form av bottenvatten för att skapa en tillräckligt stor produktion på ett samhällsekonomiskt optimalt sätt. Vid valet av områden med bottenvatten måste tillräcklig hänsyn tas till negativa miljöeffekter varför djupområden i avsaknad av syre ska prioriteras.

Vad avser kalkyler för användning av snö för att producera fjärrkyla är det otillräckligt att utgå ifrån en strikt företagsekonomisk värdering av projektet. Givetvis bör en mer heltäckande stadsekonomisk värdering av projektet göras, där alla stadens intäkter och utgifter ingår. Helst bör också en samhällsekonomisk utvärdering av projektet också göras.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Rebwar Hassan m.fl. (MP) enligt följande.

att Skärholmens stadsdelsnämnd delvis godkänner remissvaret

att bifall motionen

att därutöver anföra

Vi tycker att motionären har lyft mycket angelägna frågor som rör hela staden, särskilt planering om att lägga snömassor och förbereda marken där det behövs. Vi tycker att det är viktigt att vi ska råda över Mälaren och att skydda den från föroreningar eftersom den är vår dricksvattenreserv.

Det är samtidigt viktigt att veta att snön och dagvattnet transporterar föroreningar till Mälaren och vårt reningsverk. För att långsiktigt lösa problemet med tillförseln av miljöföroreningar till recipienterna behövs planering. En strategi för att ta hand om snömassorna på bästa sätt ska tas fram. Det finns tillämplig teknik för att använda snön

som kylsystem och det kan vara en del av den framtida energianvändningen, särskilt i stora sjukhus och stora byggnader. Vi anser att möjligheterna att använda snön för att producera fjärrkyla behöver utredas, särskilt just nu i den tid som el- och energipriset går upp. På så sätt skulle kostnaderna för snöhantering också kunna minska för staden.

Vi stödjer också handikapprådets yttrande att det är viktigt att snöröjningen är snabb för att de som har rörelsehinder ska kunna ta sig fram på gångbanor och trottoarer.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Jan Jönsson (FP) samt ledamöterna Mika Eskelinen (M), och Liliane Svensson (S), *bilaga 1*.

”Folkpartiet och Moderaterna instämmer i att det operativa ansvaret för snöröjningen bäst ligger ute på stadsdelsnämnderna som har den lokala kunskapen och den direkta kontakten med medborgarna. Däremot kan upphandlingar av entreprenörer, maskiner etc. mycket väl skötas centralt, i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarnas lokalt förankrade tjänstemän.”

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Robert Lagergren m.fl. (S), Mika Eskelinen (M), Jan Jönsson (FP) och Rudy Espinoza (V), *bilaga 1*.

Vi instämmer i förvaltningens förslag till beslut men vill därutöver anföra:

Stadsdelsnämnden har många gånger fått höra från medborgarna hur skräpigt det är framförallt på våra torg. Sett bl.a. mot den bakgrunden så vill vi med största allvar framhålla betydelsen av att all skötsel hela året d.v.s. såväl snöröjning som allmän städning och underhåll återförs till stadsdelsnämnden.

Totalansvaret för skötseln av parker, gator och torg bör ligga samlat, vi samtycker således med både motionären och stadsdelsförvaltningen.

Vi tycker vidare att förvaltningen ska verka för kontroll och analys av de eventuella miljöpåverkande ämnen som snön för med sig.

Alla fyra angivna upplagsplatserna ligger oroande nära Mälaren, som ju faktiskt är dricksvattentäckt för hela Stockholm, ja hela regionen.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Liliane Svensson (S) med hänvisning till andra stycket i anförandetexten i MP:s reservation.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Abebe Hailu m.fl. (S), ledamot Jakob Dencker (MP) och ledamot Gunilla Bhur (V) till förmån för eget förslag enligt följande.

att delvis godkänna förvaltningens svar på remissen

att därutöver anföra

Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna i Rinkeby-Kista stadsdelnämnd stödjer motionären i hennes tre krav.

Snöröjningen har varit dålig både under förra vintern och under denna vinter.

Vi anser att staden ska ha en större beredskap för stora mängder snö som faller under kort tid, och också ha beredskap för att det snöar många dagar i rad. Det är viktigt framför allt för äldre och människor med funktionsnedsättning att man tar bort snön och sandar ordentligt.

Den bortplogade snön måste också hanteras på ett sätt som inte äventyrar miljön. Denna beredskap är desto viktigare om klimatförändringarna leder till mer nederbörd i Sverige. Vi anser att det är önskvärt att Stockholms stad tar fram en plan för miljövänlig hantering av bortröjda snömassor vintertid. Snön ska läggas på platser där de inte förstör miljön. Det är positivt att Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning börjat inventera vilka platser som är lämpliga inom Rinkeby- Kistas område.

Vi anser vidare att ansvaret för snöröjningen ska föras tillbaka till stadsdelsnämnderna. Den lokala kunskapen finns hos stadsdelsnämnderna och hos stadsdelsförvaltningarna. Vi anser också att ansvaret för väghållning i övrigt ska föras tillbaka till stadsdelsnämnderna. Naturligtvis måste stadsdelsnämnderna då också få tillräcklig tilldelning av pengar för att kunna bekosta snöröjning och väghållning.

Vi tycker att det vore bra att utreda om man kan göra fjärrkyla eller annan energi av snömassorna som röjs. Kanske kan delar av IT-systemen i Kista arbetsområde kylas med kyla från "lokalt producerad" snö?

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2010:18

2010:18

Motion av Ylva Wahlström (mp) om snö - något att planera för!

Dnr 314-1597/2010

Vi är nu ovana med en sådan snörik vinter som har passerat. Staden hade inte beredskap att ta hand om all snö, så tillslut blev det även detta år dumning av stora mängder snö i Mälaren för att man inte hade planerat för all snö. Men snörika vintrar kan vara återkommande om de blir tillräckligt kallt i vår stad, eftersom den klimatutvecklingen vi nu ser innebär mer nederbörd bland annat.

Om man inte finner bättre lösningar än, delvis dumpning i vattnet är Östersjön mer tålig, än Mälaren där vi till och med har våra dricksvattenreserver. Staden har också dumpat stora mängder snö på mark vid våra trottoarer och grönområden i staden. De är nu svåra att återställa till det normala igen, till exempel i Vinterviken.

Därför behövs en plan tas fram över var vi kan ta hand om snön på bästa sätt. De behövs troligen täckas med ett skyddslager när gräsplaner används. Dessa täckdukar eller dylikt borde kunna underlätta vårens städning och minska att mark- och grundvatten påverkas negativt av gifterna som snömassorna innehåller. Vidare kan vi inte heller bygga igen öppna gräsytor och andra platser där snömängder kan förvaras.

Den lokala kompetensen behövs användas, för att planera hanteringen på ett bättre sätt och med större kännedom om de lokala förhållandena. Vidare har vi grusplaner som sommartid används för bilar vid våra badplatser med mera, till exempel vid Mälärhöjdsbadet. Dessa platser släpper igen de giftigaste, men förstör inte våra grönytor till vårens fina dagar. Vilket också är en stor nackdel när man lastar snöhögar på naturskön mark. Kanske vi också kan använda vissa parkeringar sådana månader för att lasta snön, även om marken runt asfalten då får mycket vatten att ta hand om.

Allra helst skulle dessa snömängder tas hand om som de giftigt avfall det är och i så fall vore de förbjudet att bara dumpa det utan kontroll, men med dessa skyddsåtgärder förbättras hanteringen betydande i alla fall.

Tidigare har miljöpartiet haft planer på anläggningar där man förvandlar snöns kyla till energi eller fjärrkyla. Detta innebär transporter med mera, men det är värt att låta någon kunnig tjänsteman på miljöförvaltningen få uppdraget att utreda denna möjlighet igen. Kanske vi har effektivare möjligheter nu eller i framtiden?

Därför föreslår jag att stadsfullmäktige beslutar att

1. ta fram en planering över var staden bäst lägger snömassor och förbereder/skyddar marken där det behövs
2. återföra snöröjningsansvaret till stadsdelarna
3. utreda möjligheten för att aktivt använda snö för att skapa förnyelsebar energi/producera fjärrkyla.

Stockholm den 21 juni 2010

Ylva Wahlström